

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

Deviant Behavior of Children and Youth in Juvenile Delinquency

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญา

Jongkoldee Pongsri^{1*}, & Korn Kangsadanporn²จงกลดี พงษ์ศรี^{1*}, & กรณ์ กังสดารพร²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. Jongkoldee Pongsri*

จงกลดี พงษ์ศรี

College of Leadership and Social
Innovation, Rangsit University, Thailand.
วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต
Email: jongkoldee@gmail.com

2. Korn Kangsadanporn

กรณ์ กังสดารพร

College of Leadership and Social
Innovation, Rangsit University, Thailand.
วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต
Email: apirat.k@rsu.ac.th

คำสำคัญ:

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน,
การกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน,
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร

Keywords:

Deviant Behavior of Children and Youth,
Juvenile Delinquency of Children and
Youth, Juvenile and Family Court of
Samut Sakhon Province

Article history:

Received: 24/03/2025

Revised: 05/05/2025

Accepted: 20/08/2025

Available online: 28/10/2025

How to Cite:

Pongsri, J. & Kangsadanporn, K. (2025).
Deviant Behavior of Children and Youth
in Juvenile Delinquency. *Journal
Dhamma for Life*, 31(4), 453-466.

ABSTRACT

The research on “Deviant Behavior of Children and youth in Juvenile Delinquency” aims (1) to study the characteristics and patterns of criminal behaviors among juvenile offenders and (2) to analyze the factors influencing the emergence of deviant behaviors among children and youth. This study employed a qualitative research design, with data collected through in-depth interviews and focus group discussions involving juvenile offenders, psychologists, and counselors at the Juvenile and Family Court in Samut Sakhon Province. Participants were selected through purposive sampling, and data were analyzed using content analysis to synthesize key themes and provide interpretive explanations.

The findings revealed that the development of deviant behaviors among juvenile offenders was influenced by three main factors: (1) Physical factors, such as family breakdown, lack of parental care, poverty, and school dropout, which often led to crimes related to life, physical harm, drugs, and sexual misconduct; (2) Psychosocial factors, including impulsiveness, the need for peer acceptance, association with high-risk groups, and social stigmatization, which contributed to anti-social tendencies; and (3) Social factors, such as the weakening of family institutions, easy access to drugs, exposure to inappropriate media, and negative social role models. Furthermore, the high income from drug trafficking was found to be a significant motivating factor for criminal acts. The study suggests that relevant agencies should strengthen family institutions, foster moral and ethical development, and establish stable social norms to prevent deviant behaviors among children and youth sustainably.

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai-Journal Citation Index Centre<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญา มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาลักษณะและรูปแบบการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน และ (2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในกลุ่มดังกล่าว การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มกับเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด นักจิตวิทยา และผู้ให้คำปรึกษาประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์สาระสำคัญและตีความเชิงอธิบาย

ผลการวิจัยพบว่า การเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ (1) ปัจจัยทางกายภาพ เช่น ครอบครัวแตกแยก การเลี้ยงดูที่ขาดการเอาใจใส่ ความยากจน และการหลุดจากระบบการศึกษา ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย ยาเสพติด และเพศ (2) ปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ ความด้อยค่าทางสังคม ความต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การคบหากลุ่มเสี่ยง และการถูกตีตราทางสังคม และ (3) ปัจจัยทางสังคม เช่น ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัว การเข้าถึงยาเสพติด การบริโภคสื่อที่ไม่เหมาะสม และแบบอย่างเชิงลบจากสังคม โดยรายได้จากการจำหน่ายยาเสพติดเป็นแรงจูงใจสำคัญในการกระทำความผิด ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และสร้างบรรทัดฐานทางสังคมที่มั่นคง เพื่อป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนอย่างยั่งยืน

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมวัตถุนิยมและการแข่งขันสูงในชีวิตประจำวัน ผู้คนมุ่งเน้นการบริโภคและการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในด้านการกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว กำหนดให้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด รวมถึงจัดให้มีมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการแก้ไข ฟื้นฟู และบำบัด โดยมีส่วนร่วมจากผู้เสียหายและชุมชน ทั้งนี้สถิติการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในปี 2565 พบว่ามีคดีทั้งหมด 12,192 คดี โดยเฉพาะคดีเกี่ยวกับยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 40.07 และความผิดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 22.68 (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2565) สะท้อนให้เห็นว่าปัญหานี้ยังคงมีปริมาณสูงและส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง

สาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากปัจจัยหลากหลายทั้งภายในและภายนอก เช่น ปัจจัยทางพันธุกรรม สุขภาพจิต พื้นฐานทางอารมณ์ การเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพเศรษฐกิจ การคบเพื่อน และวัฒนธรรมบริโภคนิยม (ประภาศน์ อวยชัย, 2517; มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์, 2551; เสกสิทธิ์ สุวรรณยาธิปิติ, 2554) ปัจจัยเหล่านี้มักมีความสัมพันธ์ซับซ้อน ส่งผลให้เด็กและเยาวชนบางรายถูกชักจูงหรือเลียนแบบ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจนกระทั่งก่อให้เกิดความผิดทางอาญา

แม้ว่าจะมีงานวิจัยหลายชิ้นเกี่ยวกับสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน แต่ส่วนใหญ่ยังมุ่งศึกษาเป็นภาพรวมหรือปัจจัยเฉพาะด้าน เช่น ปัจจัยทางครอบครัวหรือสภาพเศรษฐกิจ ทำให้ยังมี ในการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior) ของเด็กและเยาวชนในบริบทเฉพาะ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในกับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการกระทำความผิด ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ผ่านกรณีศึกษาและการวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้พัฒนาแนวทางป้องกันและฟื้นฟูเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

Albert Bandura (1977) ได้เสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิด พฤติกรรมนิยมแบบดั้งเดิม ที่มองว่าการเรียนรู้เกิดจากการกระทำโดยตรงและผลลัพธ์ที่ตามมาเท่านั้น Bandura เชื่อว่ามนุษย์สามารถเรียนรู้ได้จาก การสังเกตและการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่น โดยไม่จำเป็นต้องลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเองก่อน บุคคลที่ถูกสังเกตนี้เรียกว่า “แบบอย่าง” (model) การเรียนรู้ผ่านการสังเกตทำให้ผู้เรียน สามารถรับรู้ได้ว่าพฤติกรรมใดได้รับรางวัลหรือการยอมรับ และพฤติกรรมใดถูกลงโทษ การสังเกตผลลัพธ์ของ พฤติกรรมผู้อื่นนี้ Bandura เรียกว่า การเสริมแรงโดยการสังเกต (vicarious reinforcement) ซึ่งทำให้ผู้เรียน สามารถปรับพฤติกรรมของตนโดยอ้างอิงจากผลลัพธ์ของผู้อื่นได้ กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่

1. การใส่ใจ ต้องให้ความสนใจกับแบบอย่าง ทั้งในด้านลักษณะ การกระทำ หรือคำพูด แบบอย่างที่น่าสนใจ มีอิทธิพล หรือได้รับความนิยม มักจะถูกสังเกตมากกว่า
2. การจดจำ ผู้เรียนต้องสามารถจดจำสิ่งที่สังเกตเห็นได้ ทั้งในรูปแบบภาพในใจหรือคำอธิบายทางวาจา เพื่อเตรียมนำไปใช้งานในอนาคต
3. การนำไปปฏิบัติ ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการเลียนแบบพฤติกรรมที่ได้เรียนรู้ ซึ่งบางครั้งอาจต้อง ผ่านการฝึกฝนเพื่อให้ทำได้เหมือนแบบอย่าง
4. แรงจูงใจ ผู้เรียนต้องมีแรงจูงใจที่จะเลียนแบบพฤติกรรม ซึ่งมักขึ้นอยู่กับผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ เช่น การยอมรับจากผู้อื่น การได้รับรางวัล หรือการหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

การประยุกต์ใช้ในบริบททางสังคม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมมีความสำคัญต่อการศึกษา การอบรม และการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีแบบอย่างเชิงบวก เช่น ครอบครัวหรือชุมชนที่มีพฤติกรรมเหมาะสม มักพัฒนาเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมดีและปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแบบอย่างเปี่ยงเบน เช่น การใช้ความรุนแรง การเสพยา หรือการละเมิดกฎหมาย มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้น โดยเฉพาะเมื่อพฤติกรรมดังกล่าวได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura เป็นสะพานเชื่อมระหว่าง พฤติกรรมนิยม (behaviorism) และ ทฤษฎีทางปัญญา (cognitive theory) โดยมองว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล สามารถคิด วิเคราะห์ และเลือกเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น แนวคิดนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้เชิงสังเกต (observational learning) และต่อมาได้พัฒนาต่อยอดเป็น ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมร่วมสมัย (social cognitive theory) ที่ยังคงถูกนำมาใช้ในการศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลิกภาพจนถึงปัจจุบัน

ทฤษฎีการขาดการควบคุมตนเอง

เป็นแนวคิดที่เสนอโดย Michael R. Gottfredson และ Travis Hirschi ในปี พ.ศ. 2533 ผ่านหนังสือ A General Theory of Crime ทฤษฎีนี้อธิบายว่าพฤติกรรมเปี่ยงเบนส่วนใหญ่เกิดจากระดับการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งถือเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่มีความคงตัวตลอดชีวิต (Gottfredson & Hirschi, 1990; Simply Psychology, 2023) ผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำมักขาดความสามารถในการยับยั้งความต้องการหรืออารมณ์ชั่วขณะ จึงมีแนวโน้มเลือกทำสิ่งที่ให้ผลตอบแทนทันทีโดยไม่คำนึงถึงผลเสียในระยะยาว

1. การพัฒนาการควบคุมตนเองในวัยเด็ก Gottfredson และ Hirschi (1990) เชื่อว่า การขาดการควบคุมตนเองมักเกิดตั้งแต่ช่วงวัยเด็กผ่านกระบวนการเลี้ยงดูและการอบรมสั่งสอน การอบรมที่สำคัญ ได้แก่ การสอนเรื่องความรับผิดชอบ การสอนให้รอคอยผลตอบแทน การฝึกฝนความอดทนต่อความไม่พอใจ และการควบคุมอารมณ์และความพึงพอใจในระยะยาว เด็กที่ไม่ได้รับการอบรมดังกล่าวมักเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความอดทนน้อย และมีแนวโน้มเลือกพฤติกรรมที่ให้ผลประโยชน์ทันที แม้ว่าพฤติกรรมนั้นอาจเป็นเรื่องผิดกฎหมายหรือไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม (Simply Psychology, 2023; OJP, 2023)

2. ปัจจัยเร่งการเปี่ยงเบน นอกจากลักษณะบุคลิกภาพส่วนบุคคลแล้ว ทฤษฎีนี้ยังชี้ให้เห็นว่าปัจจัยเร่งหรือสิ่งยั่วยุจากสภาพแวดล้อมมีบทบาทสำคัญต่อผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำ เช่น การอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่สนับสนุนพฤติกรรมเสี่ยงหรือผิดกฎหมาย การเข้าถึงสื่อหรือสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความรุนแรง การเสพสารเสพติด หรือความเสี่ยงต่าง ๆ ผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำจะตอบสนองต่อสิ่งยั่วยุเหล่านี้ได้ง่ายกว่า เพราะขาดกลไกยับยั้งตนเอง (Simply Psychology, 2023; OJP, 2023)

3. การป้องกันพฤติกรรมเปี่ยงเบน มองว่าการป้องกันพฤติกรรมเปี่ยงเบนควรเน้นไปที่การสร้างและเสริมสร้างการควบคุมตนเองตั้งแต่วัยเด็ก ผ่านการอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความอดทน ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจอย่างรอบคอบ การเน้นไปที่การฝึกฝนลักษณะบุคลิกภาพเชิงบวกตั้งแต่เด็กเป็น

แนวทางสำคัญในการลดความเสี่ยงของพฤติกรรมเบี่ยงเบนในอนาคต (Gottfredson & Hirschi, 1990; OJP, 2023)

สรุปทฤษฎีการขาดการควบคุมตนเองเป็นกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมทั้งลักษณะบุคลิกภาพและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อพฤติกรรมเสี่ยงหรือเบี่ยงเบน การพัฒนาการควบคุมตนเองตั้งแต่วัยเด็กและการสนับสนุนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความอดทนและความรับผิดชอบ เป็นกลไกสำคัญในการป้องกันพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากมาตรฐานสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศสนับสนุนแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าว โดยงานวิจัยในประเทศพบว่า ปัจจัยทางครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของเยาวชน กาญจนนา (2565) พบว่า การดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดาและการปลูกฝังวินัยตั้งแต่ในวัยเด็ก มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ เยาวชนที่ได้รับความอบอุ่น การสนับสนุน และการกำกับดูแลอย่างเหมาะสม มักมีโอกาสดังกล่าวเกิดพฤติกรรมเสี่ยงน้อยกว่า ขณะเดียวกัน การขาดการดูแลหรือการปลูกฝังวินัยที่ไม่ชัดเจนอาจเพิ่มโอกาสในการเบี่ยงเบนพฤติกรรม

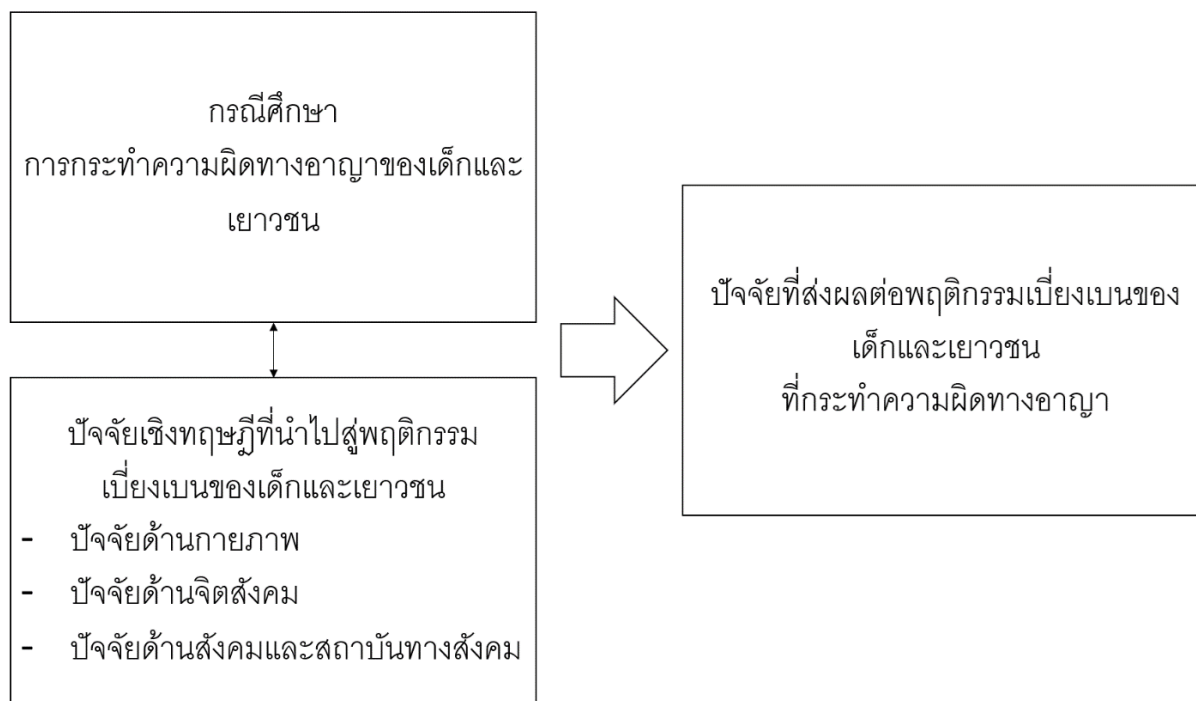
นอกจากนี้ สมชาย (2566) ยังชี้ให้เห็นถึงบทบาทของเพื่อนและสภาพแวดล้อมชุมชนว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมไม่เหมาะสมของเยาวชน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีอัตราอาชญากรรมสูงหรือขาดกิจกรรมสร้างสรรค์ เยาวชนมักมีแนวโน้มเลียนแบบพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนหรือผู้ใหญ่ในชุมชน การศึกษาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยง

งานวิจัยต่างประเทศก็ให้ผลสอดคล้องกัน Akers (2017) พบว่าการเรียนรู้ผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีผลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยง โดยเฉพาะการเลียนแบบพฤติกรรมของเพื่อนหรือกลุ่มสังคมที่เกี่ยวข้อง ส่วน Hirschi (2004) เน้นย้ำถึงความสำคัญของการควบคุมตนเองหรือการยึดติดกับสังคมและครอบครัวว่าเป็นตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น กล่าวคือ เยาวชนที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองสูงและมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับครอบครัวหรือสถาบันทางสังคม มักมีโอกาสดังกล่าวเกิดพฤติกรรมเสี่ยงน้อยกว่า

จากงานวิจัยเหล่านี้สามารถสรุปได้ว่า ทั้งปัจจัยครอบครัว เพื่อน และสภาพแวดล้อมทางสังคม รวมถึงระดับการควบคุมตนเอง มีบทบาทร่วมกันในการกำหนดพฤติกรรมของเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม การเรียนรู้ทางสังคม และการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กหรือเยาวชนผ่านกรณีศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์การเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญา

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการสนับสนุนทางครอบครัวสูง มีแนวโน้มเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนน้อยกว่าเด็กที่ขาดการดูแลเอาใจใส่
2. ปัจจัยด้านเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่มีเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน มีแนวโน้มเลียนแบบพฤติกรรมและเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่า
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมชุมชนมีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่อยู่ในชุมชนที่มีอาชญากรรมสูงหรือขาดกิจกรรมสร้างสรรค์ มีแนวโน้มเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่า

ระเบียบวิธีในการวิจัย

ประเภทการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม การกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยอาศัยข้อมูลเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งความเข้าใจอย่างรอบด้านในบริบทของสังคม และกระบวนการยุติธรรมเยาวชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการวิจัย ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญาในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร รวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการฟื้นฟูและบำบัดพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนใน กระบวนการยุติธรรม

2. กลุ่มตัวอย่าง เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญา จำนวน 5 กรณีศึกษา นักจิตวิทยาประจำ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 3 คน และ ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานการ ประชุมประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5 คน

เทคนิคการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลที่มีความรู้ ประสบการณ์ และมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความ ถูกต้อง ลึกซึ้ง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Guide)
2. แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion Guide)
3. แบบบันทึกภาคสนาม (Field Note) เพื่อจดบันทึกข้อสังเกตและบรรยากาศในการเก็บข้อมูล
4. เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์และอ้างอิงทางทฤษฎี

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและจัดเตรียมแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล ณ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร
4. บันทึกและถอดความข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มอย่างละเอียด
5. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูล (Member Checking) เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากเอกสาร หนังสือ รายงานการวิจัย และแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำความผิดของเยาวชน

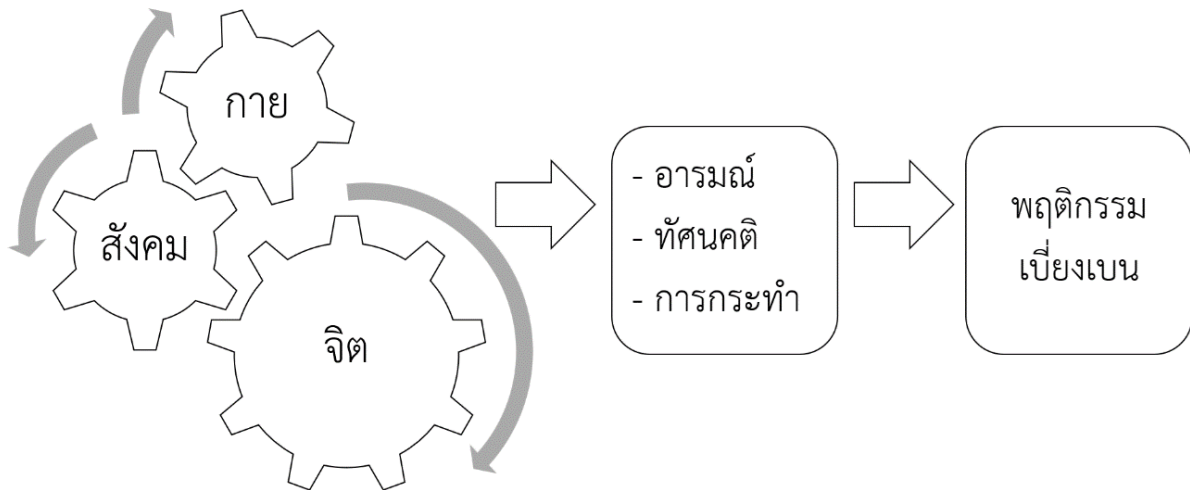
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจำแนกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และเอกสารออกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นสำคัญ จากนั้นจึงทำการตีความสังเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อสรุปเชิงลึกที่สะท้อนถึงสภาพจริงของปรากฏการณ์ทางสังคมที่ศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาเชิงอธิบาย (Descriptive Narrative) เพื่อสะท้อนให้เห็นลักษณะ พฤติกรรม และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เหมาะสมต่อบริบททางสังคมและกระบวนการยุติธรรมไทย

ผลการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่าปัจจัยเชิงทฤษฎีที่นำไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ตามแผนภาพที่ 2 ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงปัจจัยเชิงทฤษฎีที่นำไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน

จากแผนภาพที่ 2 สรุปได้ว่าปัจจัยเชิงทฤษฎีที่นำไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน ที่ส่งผลต่ออารมณ์ ทักษะ และการกระทำที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งนำไปสู่การกระทำผิด ได้แก่

- 1) ปัจจัยทางกาย หมายถึง ปัจจัยทางกายภาพต่างๆ เช่น การไม่ได้รับการศึกษาของเด็กหรือเยาวชน ครอบครัวที่บิดามารดาขาดการศึกษาหรือมีปัญหาแตกแยก ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวยากจนหรือรายได้ต่ำหรือว่างงานหรือไม่มีรายได้ เป็นต้น
- 2) ปัจจัยทางจิต หมายถึง ปัจจัยด้านจิตสังคม เช่น ความอยากรู้อยากลอง ความคึกคะนองของวัยรุ่น การอยากสร้างความยอมรับจากคนในกลุ่ม การถูกตีตราจากสังคมจนเกิดการต่อต้านสังคมและระเบียบทางสังคม และการคบหาสมาคมกับกลุ่มเพื่อนที่มีทัศนคติที่จะฝ่าฝืนกฎหมาย เป็นต้น
- 3) ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ปัจจัยทางสังคมที่ทำหน้าที่บกพร่องของสถาบันทางสังคมต่างๆ เช่น สถาบันครอบครัว เช่น สัมพันธภาพที่ไม่ดีภายในครอบครัว สภาพครอบครัวแตกร้าง ครอบครัวที่พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ครอบครัวที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมที่มีความเสี่ยงและครอบครัวที่บิดามารดาปล่อยปละละเลยรวมถึงครอบครัวที่บิดามารดาที่ไม่ดูแลลูกหรือเข้มงวดต่อลูกมากเกินไป ปัจจัยทางสังคมนี้ยังรวมถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมของเด็ก เช่น การขาดที่อยู่อาศัย รวมถึงการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยแหล่งอบายมุข การคบหาสมาคมกับกลุ่มคนที่มีความเสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรม รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการสื่อสารสมัยใหม่ เช่น

ข่าวสารที่ผ่านมาจากอินเทอร์เน็ต หรือสื่อกระแสหลักต่างๆ เช่น วิทยุ ภาพยนตร์ ที่จูงใจหรือยั่วให้กระทำความผิด รวมถึงการขัดกันทางวัฒนธรรม ประเพณี และความอยู่ดีมีธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำจนเกิดช่องว่างระหว่างครอบครัวที่ร่ำรวยและยากจนมาก อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันเด็กหรือเยาวชนที่ยากจนเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปกระทำความผิดได้

2. ผลการศึกษาจากกรณีศึกษาทั้ง 7 กรณี ผู้วิจัยได้ทำการสรุป โดยแยกลักษณะของการกระทำความผิดในแต่ละปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพ ด้านจิตสังคม และด้านสังคม ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน ดังนี้

1) ปัจจัยด้านกายภาพที่สัมพันธ์กับอาชญากรรม ทศนคติ ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ยาเสพติด และเพศ ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวแตกแยก การเลี้ยงดูที่ปล่อยปละละเลย ขาดการอบรมสั่งสอนที่ดี และปัจจัยด้านทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ครอบครัวรายได้น้อย มีหนี้สิน และยากจนมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำความผิดในฐานะการกระทำความผิดดังกล่าว ขณะที่การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการศึกษา คือ การไม่ได้เข้าสู่ระบบการศึกษาหรือออกจากระบบการศึกษากลางคัน นอกจากนี้ การกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ยาเสพติด เพศ พบว่ามีความสัมพันธ์กับปัจจัยกระตุ้นอื่น ๆ สนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน จนนำไปสู่การกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ยาเสพติด รวมถึงเพศ เช่น การใช้สารเสพติด ความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับความเป็นลูกผู้ชาย บุคลิกภาพที่ชอบเป็นผู้รุกรานที่ปกป้องลูกน้อง การใช้กลไกป้องกันตนเอง สัมพันธ์ต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ขณะเดียวกัน การใช้สารเสพติด การสนใจแต่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อื่น และปัจจัยจูงใจที่เกี่ยวข้องกับรายได้จากการขายยาเสพติดที่สูง สัมพันธ์กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศยังสัมพันธ์กับปัจจัยกระตุ้น อันได้แก่ การขาดทักษะการปฏิเสธ การขาดทักษะการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล การสนใจแต่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อื่น เป็นต้น

2) ปัจจัยด้านจิตสังคมที่สัมพันธ์กับอาชญากรรม ทศนคติ ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย มีความสัมพันธ์กับความศรัทธาของวัยรุ่น ความรักเพื่อนและต้องการสร้างการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และการคบหากับกลุ่มเพื่อนที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด ในส่วนของการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอยากรู้ อยากลอง การถูกตีตราจากสังคมจนเกิดการต่อต้านสังคมและระเบียบทางสังคม และพฤติกรรมคบหากับกลุ่มเพื่อนที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด และการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอยากรู้ อยากลอง ความศรัทธาของวัยรุ่น และการขาดการยับยั้งชั่งใจ

3) ปัจจัยด้านสังคมที่สัมพันธ์กับอาชญากรรม ทศนคติ ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ยาเสพติด เพศ พบว่ามีความสัมพันธ์กับความอ่อนแอของสถาบันครอบครัว ทุกกรณีการกระทำความผิด ยิ่งไปกว่านั้น การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่ามีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่เต็มไปด้วยแหล่งยาเสพติดและพฤติกรรมคบหาสมาคมกับกลุ่มเสเพลและขายยาเสพติด ในส่วนของการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศพบว่าสัมพันธ์กับการพบเห็นตัวแบบที่ไม่ดีในครอบครัว และสภาพแวดล้อมรอบตัวที่กระตุ้นให้เด็กกระทำความผิด

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนผ่านกรณีศึกษา และ (2) เพื่อวิเคราะห์การเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนที่ทำความผิดทางอาญา ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพ ปัจจัยด้านจิตสังคม และปัจจัยด้านสังคม ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านกายภาพ ปัจจัยด้านครอบครัวและเศรษฐกิจเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน เด็กและเยาวชนที่เติบโตในครอบครัวที่ขาดความอบอุ่นหรือมีปัญหาทางเศรษฐกิจมักมีแนวโน้มเข้าสู่พฤติกรรมเสี่ยงสูงขึ้น อีกทั้งการขาดโอกาสทางการศึกษา เช่น การออกจากระบบการศึกษากลางคัน ส่งผลให้เยาวชนขาดทักษะในการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ขาดทักษะการปฏิเสธสิ่งชั่วร้าย และมีแนวโน้มเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การใช้สารเสพติดหรือการกระทำผิดกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบว่าความเชื่อผิด ๆ เกี่ยวกับ “ความเป็นลูกผู้ชาย” การต้องต่อสู้หรือปกป้องกลุ่มตนโดยไม่คำนึงถึงกฎหมาย เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อภิวิฐิ นวาระ (2560) ที่อธิบายว่าการขาดการขัดเกลาทางสังคมที่เหมาะสมในครอบครัวนำไปสู่การเรียนรู้พฤติกรรมเชิงลบและการไม่ยึดมั่นในบรรทัดฐานของสังคม

2. ปัจจัยด้านจิตสังคม ปัจจัยด้านอารมณ์และสังคมสัมพันธ์ เช่น ความศึกละอาย ความอยากรู้อยากลอง และความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ล้วนส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยเฉพาะการคบหากับเพื่อนที่มีแนวโน้มกระทำความผิดซึ่งเป็นตัวกระตุ้นสำคัญให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ (Imitation) ตาม ทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of Imitation) ที่อธิบายว่าบุคคลมีแนวโน้มเรียนรู้พฤติกรรมจากคนใกล้ชิดหรือผู้ที่ตนชื่นชม พฤติกรรมผิดกฎหมายจึงสามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วผ่านการสังเกตและเลียนแบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association Theory) ของ เอ็ดวิน เอช. ซัทเทอร์แลนด์ (Sutherland, 1966) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมอาชญากรรมเป็นผลจากกระบวนการเรียนรู้ผ่านการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเพื่อน ไม่ใช่เกิดจากพันธุกรรมโดยตรง เด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนซึ่งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจึงเรียนรู้ทัศนคติและเทคนิคในการทำความผิดได้โดยตรง

3. ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยสังคมที่พบมีอิทธิพลต่อการกระทำผิด ได้แก่ ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัว การขาดบทบาทของชุมชนในการดูแลเด็ก รวมถึงสภาพแวดล้อมที่มีแหล่งมั่วสุมและการแพร่กระจายของยาเสพติดอย่างกว้างขวาง ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้เยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผิดกฎหมายได้ง่ายขึ้น อีกทั้งสภาพแวดล้อมทางสื่อายุคใหม่ เช่น สื่อออนไลน์ ยังเป็นช่องทางให้เยาวชนเข้าถึงกลุ่มผู้กระทำความผิดและสิ่งชั่วร้ายทางอาชญากรรมได้สะดวกขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการ “ติดตรา” เยาวชนที่เคยกระทำความผิดจากครอบครัวหรือสังคม ส่งผลให้เยาวชนรู้สึกถูกปฏิเสธและหันไปต่อต้านกฎระเบียบของสังคม สอดคล้องกับ ทฤษฎีติดตรา (Labelling Theory) ของ Frank Tannenbaum (1983) ที่ชี้ว่า การที่สังคมแสดงท่าทีในทางลบและไม่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดกลับตัว จะยิ่งตอกย้ำบทบาทของผู้กระทำความผิดและนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนเกิดจากการบูรณาการของหลายปัจจัย ทั้งด้านกายภาพ จิตสังคม และสังคม ซึ่งล้วนสอดคล้องกับ ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Theory) ที่ชี้ว่าการขัดเกลาที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สมบูรณ์จากครอบครัวและโรงเรียนส่งผลให้เด็กเรียนรู้บรรทัดฐานทางลบจากกลุ่มเพื่อนแทน ทำให้ขาดการยึดมั่นในค่านิยมที่ถูกต้อง ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานของ สันตฤกษ์ บุษงษ์ และจตุพร ธีราภรณ์ (2562) ที่ศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนผ่านบทละคร “เลือดข้นคนจาง” พบว่าปัญหาครอบครัว การขาดพันธะผูกพัน และแรงกดดันทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่พฤติกรรมอาชญากรรม ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของการศึกษานี้ที่เน้นบทบาทสำคัญของครอบครัวในการป้องกันและลดโอกาสการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในอนาคตการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนควรเริ่มจาก “สถาบันครอบครัว” ซึ่งเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการขัดเกลา ปลูกฝังค่านิยม และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนสามารถแยกแยะสิ่งถูกผิดได้อย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันการเข้าสู่วงจรอาชญากรรมในระยะยาว

สรุป

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนเกิดจากปัจจัยหลายด้านที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน ทั้งปัจจัยทางกายภาพ จิตสังคม และสังคม โดยแต่ละปัจจัยมีบทบาทแตกต่างกันแต่ส่งผลเกื้อหนุนต่อกันในการก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในรูปแบบต่าง ๆ ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ การขาดโอกาสทางการศึกษา การออกจากระบบการศึกษากลางคัน ครอบครัวแตกแยก การเลี้ยงดูที่ปล่อยปละละเลย และฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากจน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการพัฒนาการทางอารมณ์และทัศนคติของเยาวชน ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการกระทำผิด เช่น ความรุนแรง การใช้ยาเสพติด และพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ การขาดการอบรมสั่งสอนที่ถูกต้อง และการหลอหลอมค่านิยมที่ผิด เช่น การยึดถือความเป็นลูกผู้ชายผ่านการใช้ความรุนแรง หรือการมุ่งตอบสนองความต้องการของตนเองโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น ล้วนเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ปัจจัยทางจิตสังคม ประกอบด้วยลักษณะทางอารมณ์และทัศนคติของเยาวชน เช่น ความอยากรู้อยากลอง ความคึกคะนอง การต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การขาดการยับยั้งชั่งใจ รวมทั้งการถูกตีตราจากสังคมจนเกิดการต่อต้าน การรวมตัวกับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงยังเป็นแรงเสริมสำคัญที่ทำให้เยาวชนกระทำความผิดในลักษณะต่าง ๆ เช่น การใช้ความรุนแรง การเสพหรือจำหน่ายยาเสพติด และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมและ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ความบกพร่องของสถาบันครอบครัว การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยแหล่งอบายมุข การคบหากับบุคคลหรือกลุ่มที่มีแนวโน้มกระทำความผิด และการได้รับอิทธิพลจากสื่อสมัยใหม่ เช่น สื่อออนไลน์และสื่อกระแสหลักที่มีเนื้อหาช่วยยั่วยุให้เลียนแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบน อีกทั้งความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างครอบครัวที่ร่ำรวยและยากจนยังเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เยาวชนจากครอบครัวยากจนเข้าสู่การกระทำผิดได้ง่ายขึ้น

โดยสรุป พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนเป็นผลจากความเชื่อมโยงของปัจจัยหลายด้าน ทั้งด้าน กายภาพ จิตสังคม และสังคม ซึ่งล้วนมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรมและทัศนคติของเยาวชน การป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างบูรณาการ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็ง การพัฒนาโอกาสทางการศึกษา การปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง และการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกื้อหนุน ต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สถาบันการเมืองการปกครองและสถาบันทางสังคมต่างๆ รวมถึงองค์กรทางสังคมทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว รวมถึงสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับบรรทัดฐานทางสังคม และการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง
2. เพื่อต่อยอดการศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ในการวิจัยต่อยอดของผู้ที่สนใจ ควรศึกษาถึงแนวทางการป้องกันเพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่จะนำไปสู่การกระทำความผิด รวมถึงศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ เพิ่มเติมต่อยอดจากงานวิจัยนี้ออกไป และเผยแพร่ให้กับสังคมได้เรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยเฉพาะทาง เช่น อิทธิพลของสื่อดิจิทัลหรือโซเชียลมีเดียที่มีต่อพฤติกรรมของเยาวชนอย่างลึกซึ้ง เพื่อพัฒนามาตรการควบคุมและสร้างภูมิคุ้มกันทางดิจิทัล
2. ควรทำการวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่เมืองและชนบท เพื่อศึกษาความแตกต่างของบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบน
3. ควรพัฒนาแบบจำลองเชิงสถิติหรือแบบจำลองเชิงพฤติกรรม (Behavioral Model) เพื่อคาดการณ์แนวโน้มการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในอนาคต
4. ควรส่งเสริมการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่มุ่งสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้และการพัฒนาเยาวชนเชิงป้องกัน เพื่อให้เกิดการนำผลวิจัยไปใช้ได้จริงในระดับพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2565). สถิติคดีเด็กและเยาวชน จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิดปีงบประมาณ, รายงาน

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Center

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

- การดำเนินงาน ของรัฐต่อสาธารณะรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ : กรมพินิจ และ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กาญจนา, พ. (2565). ปัจจัยทางครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในเขตเมือง. *วารสาร
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 18(2), 45–62.
- มาตาลักษณ์, อ. อรุณโรจน์. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางอาญาของเยาวชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัย.
- ประภาศน์ อวยชัย. (2517). เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง บทบาทศาลคดีเด็ก และ
เยาวชนกับความ มั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2553). พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ราชกิจจา
นุเบกษา.
- สมชาย, ว. (2566). อิทธิพลของเพื่อนและสภาพแวดล้อมชุมชนต่อพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนไทย. *วารสารวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์*, 12(1), 23–38.
- เสกสิทธิ์, สุวรรณยาธิปติ. (2554). พฤติกรรมความรุนแรงและการกระทำความผิดของเยาวชน. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- สันทกฤษณ์ บุญช่วย & จตุพร อธิราภรณ์. (2562). การศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนผ่านบทละคร
“เลือดข้นคนจาง”. *วารสารสังคมวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์*, 14(2), 45–68.
- สุทัศน์ บุญโถม. (2557). การขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นตอนต้นในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 4(1), 91-109.
- อภิวิม ณะวาระ. (2560). พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชน: การขัดเกลาทางสังคมและผลกระทบต่อการกระทำ
ผิด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- Akers, R. L. (2017). *Social learning and social structure: A general theory of crime and deviance*.
Routledge.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.
- Gottfredson, M. R., & Hirschi, T. (1990). *A general theory of crime*. Stanford University Press.
- Hirschi, T. (2004). *Self-control and crime*. In R. F. Baumeister & K. D. Vohs (Eds.), *Handbook of
self-regulation: Research, theory, and applications* (537–552). Guilford Press.
- Office of Justice Programs (OJP). (2023). *A general theory of crime: Overview and applications*.
U.S. Department of Justice. Retrieved from <https://www.ojp.gov>
- Simply Psychology. (2023). *Self-control theory of crime (Gottfredson and Hirschi)*. Retrieved
from <https://www.simplypsychology.org>
- Sutherland, E. H. (1966). *Principles of criminology (7th ed.)*. Philadelphia: J. B. Lippincott
Company.
- Tannenbaum, F. (1983). *Crime and the community*. New Brunswick, NJ: Transaction Publishers.